

2015 SONRASI ÇOCUKLARA UYGUN BİR DÜNYA

#HERÇOCUK 2015 GÜNDEMİ

Dünya liderleri insanlığın önümüzdeki 15 yıl içindeki gelişimi için bir yol haritası hazırlıyor. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) olarak bilinen bu yeni küresel hedefler dünyadaki her ülkede yatırımları ve girişimleri harekete geçirecek, milyonlarca insanın yaşamını etkileyecektir. Bu nedenle, kız ya da erkek, nerede yaşıyor olursa olsun her çocuğun kapsanması ve yeni küresel gündemin merkezine yerleştirilmesi yaşamsal önemdedir.

2015 çocuklar için küresel ölçekte harekete geçme yılı olmalıdır. Herkes - her ülkede hükümetler, kurumlar, şirketler, aileler ve kişiler- başta en dezavantajlı ve güç durumdakiler olmak üzere tüm çocuklar için değişim talep etmeli, değişimin sürükleyici gücü olmalıdır.

Gündem: #HERÇOCUK 2015

- 1. Çocuklara karşı şiddete son verilmesi.** 15 yaşından küçük neredeyse bir milyar çocuğun sürekli fiziksel cezalara maruz kaldığı, 15-19 yaş aralığındaki kız çocukların yaklaşık dörtte birinin fiziksel şiddet mağduru olduğunun bildirildiği bir dünyada çocuklara karşı şiddetin her ülkeyi ve topluluğu etkileyen bir olgu olduğu açıktır. Çocuklara karşı şiddet çoğu durumda görünmezdir; ancak çocuklar ve yaşadıkları toplum üzerindeki etkileri derin ve kalıcıdır, başka alanlarda elde edilen kazanımları olumsuz etkilemektedir. Çocuklara karşı şiddet evrensel bir sorun olduğundan, çocukları şiddet, sömürü ve istismardan korumaya yönelik girişimlerin küresel öncelik taşıması gerekir. Şiddet konusundaki farkındalığı artırmak, insanları çocuğa karşı şiddete tanık olduklarında veya bu konuda kuşku duyduklarında durumu açıklamaya özendirmek, çocukları olumsuzluklardan koruyan sosyal refah sistemlerini ve hizmetlerini güçlendirmek ve şiddet mağduru çocuklara destek vermek için daha fazla çaba gösterilmelidir.
- 2. Çocuk yoksulluğuna son verilmesinin küresel ölçekteki yoksullukla mücadelenin merkezine yerleştirilmesi.** Çocuklar, dünyadaki aşırı yoksul nüfusun hemen hemen yarısını oluşturmaktadır; 18 yaşından küçük 570 milyon kişi uluslararası yoksulluk sınırı olan günde 1.25 dolar kazancın altında yaşamını sürdürmektedir. Çocukluk dönemindeki yoksulluk çoğu durumda yetişkinlik dönemindeki yoksulluğun temel nedenidir. Yoksulluk döngüsünü kırmak için çocuk yoksulluğunu tüm boyutlarıyla kavramamız gerekir. Yoksullukla ilgili ölçümler gelirin ötesine geçmeli; hizmetlere ve sosyal koruma sistemlerine erişimi, sağlığı, beslenmeyi, su ve sanitasyonu, barınmayı, erken dönemden ergenliğe kadar uzanan kaliteli eğitimi ve ayrımcılık, damgalanma ve dışlanma gibi başka konuları da kapsamalıdır. Ayrıca, yoksulluğun etkilerinin azaltılması için de daha fazla çaba gösterilmesi gerekir: Örneğin hanelerin durumlarını iyileştirmek, çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerine son vermek ve yoksul aileleri koruyan sistemleri güçlendirmek gibi...
- 3. Önlenebilir yeni doğan, çocuk ve anne ölümlerine son verilmesine yönelik küresel çabanın yenilenmesi.** Hanelerin en yoksul durumdaki yüzde 20'lik diliminde büyüyen çocukların beş yaşına gelmeden ölme olasılığı en varlıklı yüzde 20'lik dilime mensup hanelerdeki çocuklara göre iki kat daha yüksektir. Üstelik bu çocukların bodur kalma olasılığı da bir o kadar fazladır ve bütün bunlar söz konusu çocukların durumunu daha da güçleştirmektedir. Anne ölümleri sorununa daha fazla eğilinmesine karşın bu alanda yeterince ilerleme sağlanamamıştır. Daha fazla yaşam kurtarmak için daha iyi sağlık sistemleri geliştirmemiz ve çocuklara yaşama daha iyi bir başlangıç sunmamız gerekir: hamileliği ve doğumu anneler ve çocukları için daha güvenli kılmak; anne sütüyle beslemeyi yaygınlaştırmak; çocukluk döneminde bodurluğu azaltmak; anneden çocuğa HIV geçmesini önlemek; temiz su, sanitasyon ve hijyene erişimi artırmak ve erken dönem çocuk gelişimi programlarına yatırım yapmak...
- 4. Yaşamın ikinci on yılını oluşturan ergenlik dönemine daha fazla dikkat.** Ergenlik kritik bir dönemdir. Erken çocukluk dönemindeki kazanımlar bu dönemde pekiştirilebileceği gibi yitirilebilir de. Pek çok durumda ergenler - özellikle de kızlar- şiddete maruz kalmakta, kaliteli eğitim yokluğunda gelişimleri sınırlanmakta ve

önemli bazı sağlık hizmetlerine erişememektedir. Ergen yaştakileri korumak, potansiyellerini geliştirmek ve onları üretken yetişkinler olmaya hazırlamak için belirli konulara daha fazla odaklanmamız gerekiyor: Kaliteli eğitim ve çalışma yaşamına daha iyi hazırlanma; bulaşıcı olmayan hastalıkları, obezliği, HIV ve sağlık alanındaki diğer riskleri azaltıcı sağlıklı davranışlar kazanılması; ergenlerin şiddete karışmalarının ya da şiddet mağduru olmalarının önlenmesi. Ayrıca, ergenlik dönemine yatırım yapmanın da ötesine geçmemiz, yaşamlarını iyileştirecek politikaların geliştirilmesine ve hizmetlerin sunulmasına ergenleri de katmamız gerekiyor.

5. Giderek gelişen «Veri Devriminin» her çocuğun haklarını desteklemede kullanılması. Güncel ve güvenilir veriler, en dezavantajlı, dışlanan ve güç durumdaki çocukların yaşamlarını ve geleceklerini daha iyi hale getirecek politikaların geliştirilmesinde ve uygulanmasında kritik önemdedir. Ayrıştırılmış veriler, geride bırakılan, karar süreçlerinin dışında tutulan çocukları ve toplulukları görmemizde bize yardımcı olur. Veriler ayrıca elde edilen sonuçların ölçümünde de büyük önem taşır; bu sayede sağlanan ilerlemeyi izleyip gerektiğinde izlenen yolda değişikliklere gidebiliriz.

6. Başta en güç ve dezavantajlı konumda olanlar ile tüm çocuklara yönelik yatırımların artırılması. Çocuklarımıza yapacağımız yatırımdan daha iyi bir yatırım yoktur. Bu yatırım, kalkınma, insani yardım, iklim ve gündelik yaşam gibi alanlara finansman kaynakları sağlamakla gerçekleştirilebilir. Eğitim, beslenme, su ve sanitasyon, sağlık hizmetleri ya da sosyal koruma gibi alanlara, en muhtaç durumdaki çocuklar ve aileler açısından sonuç alınmasını sağlayabilecek miktarda para ayrılmalıdır. Günümüzde kız çocukların temel hizmetlere erişimini ya da gelişimlerini engelleyen nedenlere özellikle dikkat edilmelidir. Bu, yalnızca ahlaki ve stratejik bir girişim olmanın ötesinde aynı zamanda pratik bir yan da taşımaktadır: Giderek artan kanıtlar, en dezavantajlı konumda olan çocuklara yapılacak yatırımın istikrarlı büyümeye, toplumların ve ulusların istikrarına katkıda bulunduğunu göstermektedir.

7. Çocukları etkileyen kronik krizler döngüsünün kırılması. 2014 yılında 230 milyon çocuk çatışmaların etkilediği ülkelerde yaşamaktaydı ve daha pek çoğu da çeşitli felaketlere maruz kalmıştır. Dünyanın insani krizlere –doğal ya da insan eliyle- yanıtı, çocuklar için daha güvenli bir geleceğe yönelik yatırımları içermelidir. Çocuklara, ailelere ve topluluklara yarar sağlayacak girişimlere yapılacak yatırımlarla dayanıklılığın artırılması sayesinde bu kesimler gelecekteki şoklara hazırlıklı olacaklardır. Bu, günümüzde pek çok insanın katlanmak zorunda kaldığı korkunç krizler döngüsüne son verme açısından büyük önem taşımaktadır.

8. Tüm çocukların okula gidip öğrenmesi için eğitime öncelik verilmesi. Eğitim her çocuğun hakkı olmanın ötesinde daha iyi bir yaşam için anahtardır ve bir ülkenin daha güçlü, barışçı ve daha eşitlikçi toplumlar inşa

edebilmesi açısından kritik önemdedir. Yeni kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi için, erken dönemden başlayarak ergenlik dönemine ve daha ötesine uzanan kaliteli eğitim fırsatlarına erişimi artırmamız gerekmektedir. Erişim, özellikle, eğitimin dışında kalma olasılığı en fazla, bu arada kız çocuklar ve engeli olanlar dâhil olmak üzere eğitimdeki başarıları toplumsal engellerce kısıtlanan en dezavantajlı ve dışlanmış konumdaki çocuklar açısından büyük önem taşımaktadır.

9. Kız çocukların dışlanmasına, geri tutulmasına ve kenara itilmesine son. Kız çocukların sağlığına, eğitimine, korunmasına ve beceri geliştirmelerine yönelik yatırımların artırılmasıyla toplumsal dışlanma ve ayrımcılık aşılanabilir, kadınlar için eşitsizlikler yaratan tutumlar ve politikalar değiştirilebilir. Su, sanitasyon, enerji ve ulaşım gibi kadınların yaşamı üzerinde etkisi olan altyapılar kadınlarla yarar sağlayacak, onları koruyacak şekillerde uyarlanmalı ve yönetilmelidir.

10. Gelecek kuşaklar adına iklim değişikliği sorununun ele alınması. İklim değişikliği ve doğal felaketler, başta en dezavantajlı konumda olanlar ve günümüzün çocuklarını daha da ağır biçimde etkilemektedir ve bu olguların uzun dönemdeki etkisiyle baş edilmesi görevi günümüzün en genç kuşağının omuzlarına düşmektedir. İklim değişikliği sorununun çözülmesi, sera gazlarının azaltılması, felaketlerin etkilerinin hafifletilmesi ve esasen kırılgan durumdaki çevrenin korunmasına yönelik tüm politikalar ve yatırımlarda çocukların sesleri, fikirleri ve özel ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.

Son yıllarda çocuklar adına elde edilen önemli kazanımlar yitirmeyecekse, gelişmekte olan ülkeler bu gelişimlerini sürdürecektir, erkek çocuklar gibi kız çocuklar da eşit fırsatlara sahip olacağına, doğal çevre gerek bugünkü gerekse gelecekteki kuşaklar için korunacaksa, o zaman çocukların yeni küresel gündemin merkezinde yer almaları gerekir. Çocukların, gençlerin ve yoksulluk içindeki insanların bu gündemin oluşturulmasında sesleri ve daha ötelere taşınmasında da rolleri olmalıdır.

Hükümetlerin öncülüğündeki, her kesimden yurttaşların ve ortakların desteğine sahip küresel topluluk, çok sayıda çocuğu ilerlemenin dışında bırakan engellerin yok edilmesi, her çocuğun yaşayıp gelişebileceği, öğrenip büyüyeceği, topluma tam olarak katılıp katkıda bulunabileceği bir toplum oluşturma görevini tamamlama açısından tarihsel bir fırsata sahiptir. Yalnızca yapılması gereken en doğru iş olduğu için değil, herkese yarar sağlayacağı için...

Dünya, bir araya gelerek ve #HERÇocuk için harekete geçerek tüm çocuklar için daha iyi bir gelecek şekillendirebilir.

SKH konusunda UNICEF'in yaklaşımı hakkında daha fazla bilgi için konu özetlerimize bakınız.

http://www.unicef.org/post2015/files/P2015_issue_brief_set.pdf

Daha fazla bilgi için:

Çocuklar ve 2015 Sonrası Kalkınma Gündemi ile ilgili UNICEF web sayfası: <http://www.unicef.org/post2015/>